

PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	26.09.2024, Tallinn
Koostaja ametinimetus ja nimi:	prokurör Kaspar Urmas Oja
Ametiasutuse nimi:	Põhja Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	24231553363
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 121 lg 2 p 2, 3
Kahtlustatava nimi (isikukood):	XXX

21.08.2024 alustati KarS § 121 lg 2 p 2, 3 tunnustel kriminaalasjas nr 24231553363 menetlust selles, et XXX tungis 09.08.2024 kell 12.00-13.00 ja kl 23:00-00:00 kallale oma lähedasele , tekitades temale füüsilist valu ja tervisekahjustusi.

Prokuratuur võib menetluse lõpetada ja kahtlustatavale kohustused määrata (KrMS § 202), kui

- I. menetluse ese on teise astme kuritegu, mille eest KarS ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse,
- II. kahtlustatava süü ei ole suur
- III. kahtlustatav on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju
- IV. kahtlustatav on tasunud või võtnud kohustuse tasuda kriminaalmenetluse kulud
- V. kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi

Käesoleval juhul ongi kriminaalmenetluse esemeks teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära (I). Täpsemalt on esemeks KarS § 121 lg 2 p 2, 3 ehk korduv kehaline väärkohtlemine lähisuhtes. Sellise teo toimepanemise eest karistatakse viidatud sätte järgi rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

Kahtlustatava süü ei ole suur (II). Kriminaalmenetlusliku põhimõttena kehtib, et süü ei ole suur kuritegude puhul, kus, arvestades süü suurust mõjutavaid asjaolusid, on süüd kergendavad asjaolud sisulises ülekaalus. Käesoleval juhul tuleb süü suuruse hindamisel arvesse võtta, et

- Kahtlustatav on väljendanud kahetsust KarS § 57 mõttes.
- kahtlustatav tunnistas ülekuulamisel juhtunut ning kahetses, et tegutses hetkeemotsiooni ajel (KarS § 57 lg 1 p 3),
- seadusandja ei ole sellise teo eest ette näinud vangistuse alammäära.
- Ka kannatanu on selgitanud, et ta ei soovi tingimata kahtlustatava karistamist, vaid tema mõjutamist selliselt, et vägivald enam ei korduks
- Kannatanu ei ole esitanud tsiviilhagi

Kannatanu ei ole esitanud tsiviilhagi tekitatud kahju hüvitamiseks (III), menetluskulusid ei tekkinud (IV).

Antud asjas puudub avalik menetlushuvi (V).

Esiteks puudub eripreventiivne vajadus kahtlustatavat kriminaalkorras karistada, kuna puudub põhjus arvata, et karistamisest loobumine võib tingida uute süütegude toimepanemise tema poolt. Temal puuduvad igasugused kehtivad kriminaal- ning väärteokaristused, sh pole teda kordagi varasemalt kriminaalkorras karistatud. Samuti ei ole tema suhtes varasemalt kohaldatud KrMS §-e 202, 203 või 203¹ st menetlust oportuuniteedi korras lõpetatud.

Piisavat eripreventiivset mõju omab prokuröri hinnangul isikule asetatud kohustus: osaleda vägivallast loobumise tugiliini nõustamistel. Sellisele seisukohale jõudis prokurör mh kriminaalmenetluse lõpetamise vormistamisel kahtlustatavaga vahetult suheldes

Puudub põhjendatud alus arvata, et kahtlustatav kui varasemalt kriminaalkorras karistamata isik, kes läbib vägivallast loobumise nõustamised, paneb toime uusi kuritegusid. Avalik huvi käesoleva kahtlustatava menetlemise osas puudub ka kaalutlusel, et tema suhtes ei ole oodatav avalikkuse eriline usaldus.

Teiseks: Kahtlustatava kriminaalvastutusele võtmine ei ole põhjendatud ka üldpreventiivsetel eesmärkidel. Käesoleva kriminaalasja lõpetamine ei mõjuta negatiivselt ühiskonna usku õiguse kehtivusse, kuna isik peeti kahtlustatavana kuulati üle, ta on oma tegu tunnistanud. Riik on niisiis isiku käitumisele operatiivselt ning üheseltmõistetavalt reageerinud, isik on oma teost aru saanud, soovib saada abi. Samuti on isik vabatahtlikult võtnud eripreventiivse ning teatavas mõttes karistusliku mõjuga kohustuse. Seega ei saada käesoleva kriminaalasja menetluse lõpetamine ühiskonnale õiguse kehtivuse osas mingeid negatiivseid signaale.

Riigi peaprokuröri 15.03.2022 juhise (nr RP-1-2/22/1) p 3.2.2. kohaselt on avalik menetlushuvi olemas KarS §-dele 120-121 vastava jätkuva perevägivalla puhul. Käesoleval juhul on kahtlustatav tegu kvalifitseeritud kui korduv lähisuhtes toime pandud vägivald.

Seadus võimaldab aga menetlust siiski ka sellisel juhul KrMS § 202 lg 7 alusel lõpetada ning prokurör - irdudes peaprokuröri juhiseist – leiab, et avalik menetlushuvi siiski siinses asjas puudub ning seda ülaltoodud põhjendustel. Mh võtab prokurör arvesse, et vaatlusalused episoodid toimusid samal päeval, seega tegemist on küll korduva vägivallaga, kuid intsidentide vaheline aeg on lühike.

Karistusõiguslikud sanktsioonid peavad säilitama oma *ultima ratio* iseloomu ehk jääma isiku käitumise suunamisel riigi viimaseks vahendiks. Karistus kohaldatakse üksnes siis, kui selle järele on tungiv vajadus ning muudest vahenditest ei piisa. Käesoleval juhul on prokurör veendunud, et selline vajadus puudub.

Juhindudes KrMS §-dest 202 lg 1, 2 ja lg 7 ja 206 (menetluse lõpetamine avaliku menetlushuvi puudumise korral ja kui süü ei ole suur), prokurör

määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 24231553363 menetlus.

2. Määratud kohustuse liik ja tähtaeg: Kahtlustatava kohustus KrMS § 202 lg 2 järgi on

a) mitte toime panna uusi isikuvastaseid kuritegusid

Tähtajaks määrata **12 kuud** alates menetluse lõpetamisest s.o **26.09.2025 (k.a)**.

- b) võtta nõustamisaja broneerimiseks ühendust vägivallast loobumise tugiliiniga numbril 6606077 (tugiliin@sotsiaalkindlustusamet.ee), osaleda **1 kuu jooksul (st hiljemalt 26.10.2024)** esmasel nõustamisel ning seejärel edasistel nõustamistel nõustaja ette nähtud mahus (kokku mitte vähem kui 5 korda) ning vajaduse ilmnemisel läbida nõustaja poolt suunatud sotsiaalprogramm.

Nõustamiste läbimise tähtjaks määrata **6 kuud** alates kriminaalmenetluse lõpetamisest s.o **26.03.2025 (k.a)**.

3. Tõkendid jt kriminaalmenetluse tagamise vahendid: puuduvad.

4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: puuduvad

5. Kriminaalmenetluse kulud: puuduvad

6. Käesolev määrus saata:

- kannatanule või tema esindajale: xxx (KrMS § 206 lg 2)
- teadmiseks DELTA kaudu info@sotsiaalkindlustusamet.ee

7. Anda luba kriminaalasja materjalidega tutvumiseks määruse p-s 2 toodud programmi korraldajal (KrMS § 214 lg 1 ja § 203² lg 6)

8. Kui kannatanu on pöördunud tervishoiuteenuse osutaja poole, siis sellest asjaolust ning kriminaalmenetluse lõpetamise määrusest teavitatakse Tervisekassat, kellel on õigus kahtlustatavalt välja nõuda kannatanu meditsiinilise abiga seotud kulud.

9. Kannatanul on õigus 10 päeva jooksul alates käesoleva määruse saamisest

- tutvuda toimikuga (KrMS § 206 lg 3)
- vaidlustada menetluse lõpetamine Riigiprokuratuuris (KrMS § 207 lg 3)
- taotleda määruse sisust arusaamiseks selle tõlkimist keelde, mida ta valdab, kui tema kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt.¹

Kaspar Urmas Oja
prokurör

Kui isik ei täida talle käesoleva määruse p 2 toodud kohustusi tähtaegselt, siis prokurör uuendab kriminaalmenetluse.

Kinnitan, et olen nõus kriminaalasja lõpetamisega, olen nõus minule asetatud kohustusega, mulle on selgitatud kohustuse mittetäitmise tagajärgi ning olen kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia kätte saanud.

Nimi:

Allkiri:

Kuupäev:

¹ Если потерпевший, являющийся физическим лицом, не владеет эстонским языком, то он может, для понимания содержания текста постановления о прекращении уголовного производства, в течение десяти дней подать ходатайство о переводе его на родной язык потерпевшего или на язык, которым он владеет.

If a victim is not proficient in the Estonian language, they have the right to request the translation of the order on the termination of criminal proceedings into their native language or a language in which they are proficient within 10 days.